

“Al costat del paisatge bucòlic, a pagès es feien autèntiques barbaritats”

Blanca Busquets (Barcelona, 1961) publica a Rosa dels Vents, segell del grup Random House Mondadori, la novel·la *La nevada del cucut*. Treballa de realitzadora i guionista a les emissores de Catalunya Ràdio i té publicades, entre més, *El jersei*, traduïda al rus i a l'alemany, *Tren a Puigcerdà* o *Vés a saber on és el cel*.

—Què preteníeu dir amb les històries, en paral·lel, de dues dones d'èpoques diferents, separades per cent anys?

—Demostrar que en el fons, per dins, les persones poden ser iguals, patir i sortir-se'n de la mateixa manera. Que un hagi viscut a començament del segle XX i ho hagi passat molt malament no vol dir que un no pugui haver viscut al llindar del segle XXI i ho hagi passat molt malament. I de la mateixa manera, superar-ho d'una manera paral·lela. Això era el perquè de les dues històries paral·leles. Evidentment, hi ha molt més.

—Les dues dones comparteixen les ganes d'escriure, com una necessitat vital.

—És la primera vegada que parlo tan clarament del fet d'escriure, que és allò que em passa a mi realment. Puc fer moltes coses a la vida, i tinc una feina, però el fet d'escriure m'és una necessitat i una teràpia. No m'agrada dir-ho en una novel·la perquè als lectors el món de l'escriptor els preocupa poc, però un cop a la vida volia fer un homenatge a la necessitat d'escriure i a la literatura, perquè a algunes persones ens permet de viure d'una manera molt concreta.

—Fa cent anys, per a una dona, escriure no era igual que fer-ho ara, sobretot, a pagès. Hi ha, per tant, una crítica al món pagès de l'època?

—No és cap crítica al món de pagès en general, sinó al món rural de començament del segle XX i a la ceguesa del món en general per aquest món a part. A començament del XX tots parlem d'una Barcelona oberta al món, de Maragall, Gaudí, el Palau de la Música, etcètera, de la gran cultura. I paral·lelament a això hi havia un món que n'estava completament apartat, que fins fa relativament poc ha funcionat amb uns costums ancestrals que ara poden resultar increïbles. La dona no podia triar marit i, casada, s'adonava —ho sé per experiència familiar— que l'havien triada perquè tenia força, perquè



Blanca Busquets publica la novel·la *La nevada del cucut*, a Rosa dels Vents.

podia dur endavant un negoci: per a fer d'animal de càrrega, per dir-ho d'alguna manera, la qual cosa implicava un seguit de violacions a tot nivell de la dona, no només físic —que hi era, i continu—, sinó també mental i moral.

—Si la Tònia, la dona del passat, hagués estat una pubilla de casa bona, com Caterina Albert, hauria pogut ser escriptora, no?

—Els mons eren diferents. Una cosa era la Catalunya interior i una altra, la de mar, més oberta.

—L'homenatge, al llibre.

—L'homenatge és a l'escriptora, a *Solitud* i al seu personatge principal. I, sense dir-ho, als seus drames rurals: a la part antiga hi ha un drama rural implícit. I *Solitud* és el punt de mira de les dues dones, l'antiga i la moderna, perquè parla d'una dona solitària, en el sentit més espiritual de la paraula, d'una dona que viu sola i sap espavillar-se sola. A més, Víctor Català és el raig de llum que entra sobre la Tònia quan després de tan escriure

d'amagat pensant que fa una cosa dolenta es troba una dona que també ho fa, per bé que tothom pensava que darrere del nom hi havia un home. Si ella ha pogut escriure, per què jo no?, es demana. I aquesta reflexió l'ajudarà a madurar força i a agafar seguretat.

—La nevada del cucut del títol és la darrera, just quan ja canta el cucut. Quina aplicació té, a la novel·la?

—Ho embolcalla una mica tot. D'una banda, es refereix al quadre que totes dues veuen i saben interpretar, el d'una nevada, i d'una altra serien els últims espetecs de passar-ho malament i no entendre les coses abans del bon temps: el pas d'una adolescència mental a la maduresa.

—La novel·la demostra que Víctor Català no va esgotar el món rural, oi?

—Malgrat Víctor Català i algú altre, ha estat poc tractat. Al costat del cant dels ocellets, l'aire pur i el paisatge bucòlic, hi havia autèntiques barbaritats, com la manca d'higiene i la mortalitat infantil. Portaven a dida perquè la mare recuperés aviat les forces, i els nens deien que es morien de mal de panxa, abans d'un any, i s'havien mort de gana perquè la dida no podia alletar tots els que li arribaven.

Lluís Bonada